

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

V Bratislave, 29.12.2023

Správa z mimoriadnej kontroly zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike

V nadväznosti na povinnosti vyplývajúce orgánom verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o doplnení a zmene niektorých zákonov vo veci výkonu štátneho zdravotného dozoru nad zariadeniami poskytujúcimi stravovacie služby a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov vo veci výkonu úradnej kontroly nad bezpečnosťou potravín, Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky požiadal regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike o vykonanie mimoriadnej kontroly zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín, pokrmov a nápojov počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov v Slovenskej republike v termíne od 1.1. do 21.12., so zameraním sa na **kontrolu prípravy, manipulácie a podávania pokrmov a nápojov:**

- kontrola vysledovateľnosti (t.j. pôvodu surovín),
- kontrola chladiaceho reťazca, teplotného reťazca,
- kontrola dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti surovín, potravín,
- kontrola označenia (vrátane označenia alergénov a prídavných látok - azofarbivá),
- kontrola prevádzkovej hygieny,
- kontrola manipulácie s odpadom, osobitnú pozornosť venovať organickému odpadu a použitému olejom,
- dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov, prichádzajúcich do styku s potravinami/pokrmami,
- kontrola dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti,
- námatkový odber vzoriek na laboratórnu analýzu (mikrobiologická kontrola).

Zhrnutie výsledkov mimoriadnej kontroly

V termíne od 1.12. do 21.12.2023 sa konali vianočné (Mikulášske) trhy v územnej pôsobnosti všetkých 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva (RÚVZ) v Slovenskej republike. Spolu bolo vykonaných **614 kontrol** (najviac v Košickom kraji – 126 kontrol, v Žilinskom kraji – 124 kontrol a v Prešovskom kraji – 91 kontrol). Celkovo najviac kontrol vykonali: RÚVZ Bratislava hl. mesto so sídlom v Bratislave – 65 kontrol a RÚVZ so sídlom v Čadci – 44 kontrol.

RÚVZ v SR spolu **skontrolovali 382 zariadení** stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov (najviac v Košickom kraji - 88 zariadení, v Prešovskom kraji - 66 zariadení a v Žilinskom kraji - 63 zariadení). Najviac zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov bolo skontrolovaných v Bratislave (skontrolovaných bolo 40 stánkov prevádzkovaných na Hlavnom a Hviezdoslavovom námestí v Bratislave - Staré mesto, na Námestí republiky v Bratislave – Petržalke, v OC Eurovea v Bratislave – Ružinove a na Radničnom námestí v Pezinku).

Z celkovo skontrolovaných zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov sa zistili **nedostatky v 41 zariadeniach** (čo predstavuje 10,7 %). O niečo lepšia bola hygienická situácia v roku 2022, kedy sa počas konania vianočných (Mikulášskych) trhov zistili nedostatky v 28 zariadeniach (čo predstavovalo 7,3 %). Najvyššie percento zariadení so zistenými nedostatkami bolo v Bratislavskom kraji, v ktorom sa nedostatky zistili v 15 zariadeniach zo skontrolovaných 40 zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín, pokrmov a nápojov (čo predstavuje 37,5 %). Najčastejšie zisťovanými nedostatkami v Bratislavskom kraji bolo nevhodné skladovanie používaných polotovarov, potravín a hotových pokrmov, nedostatky v označení alergénov, ale aj zistenia surovín, používaných polotovarov a hotových pokrmov po dobe spotreby. Nasledoval Nitriansky kraj, v ktorom sa nedostatky zistili v 10 zariadeniach zo skontrolovaných 36 zariadení (čo predstavuje 27,8 %). Najčastejšie zisťovanými nedostatkami v Nitrianskom kraji boli nedostatky týkajúce sa hygieny prevádzok (najmä nezabezpečená ľahkočistiteľná úprava podlahovej krytiny stánkov a nezabezpečenie prívodu vody na umývanie rúk).

Žiadne nedostatky sa nezistili pri kontrolách len v Banskobystrickom kraji. V Košickom kraji sa nedostatky zistili len v 1 zariadení zo skontrolovaných zariadení.

Nedostatky zistené pri kontrolách:

➤ ***kontrola vysledovateľnosti***

- nezabezpečené označenie rozpracovaných pokrmov, ktoré boli do stánku dodané zo schváleného zariadenia spoločného stravovania,
- nepredloženie dokladov o pôvode predávaných potravín (pekárenských výrobkov) a surovín na prípravu pokrmov rýchleho občerstvenia,
-

➤ ***kontrola chladiaceho a mraziaceho reťazca a teplotného reťazca***

- nedodržanie chladiaceho reťazca pri skladovaní potravín,

➤ ***kontrola manipulácie s polotovarmi, potravinami a hotovými pokrmami***

- pripravované pokrmy neboli chránené pred možnou kontamináciou, nekryté,
- neoznačovanie dátumom a hodinou otvorenia veľkospotrebitel'ských balení používaných polotovarov a potravín,

➤ ***kontrola skladovania***

- nevhodné skladovanie potravín (vystavené potraviny nechránené pred sekundárnou kontamináciou),
  - skladovanie potravín priamo na podlahe v stánku (napr. originálne balené nápoje, kyslá smotana, oškvarky),
  - potraviny vyžadujúce chladenie skladované mimo chladiaceho zariadenia pri teplote prostredia (napr. syr určený na grilovanie, kyslá smotana, oškvarky, huspenina),
- **kontrola dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti surovín**
- suroviny, polotovary, potraviny, hotové pokrmy po dátume spotreby (napr. syr, bryndza, parené buchty) alebo po dátume minimálnej trvanlivosti (kukuričné tortily, cesto na zemiakové placky),
- **kontrola označenia ponúkaných pokrmov**
- nedostatky v označení alergénov (nebol k dispozícii zoznam alergénov, neboli vyznačené všetky prítomné alergény),
  - potraviny bez označenia na obale,
  - potraviny bez označenia v štátnom (slovenskom) jazyku,
- **kontrola prevádzkovej hygieny**
- nezabezpečená ľahkočistiteľná úprava podlahovej krytiny stánku (podlaha pokrytá kartónmi papiera, kobercom),
  - chýbajúce zariadenie na umývanie rúk pre zamestnancov stánku, chýbajúca vodovodná batéria k drezu na umývanie rúk zamestnancov, nezabezpečená tečúca teplá voda v stánku, bez základných hygienických potrieb – mydlo, jednorazové utierky,
  - používanie textilných utierok na sanitáciu pracovných plôch,
  - znečistené pracovné plochy a podlaha v stánku,
  - úložné police mali poškodené, necelistvé, ťažko umývateľné povrchy,
- **kontrola dodržiavania osobnej hygieny zamestnancov, prichádzajúcich do styku s potravinami/pokrmami**
- nepoužívanie pracovného oblečenia u zamestnancov stánku,
- **kontrola dokladov odbornej a zdravotnej spôsobilosti**
- nepreukázanie sa dokladom odbornej alebo zdravotnej spôsobilosti na výkon epidemiologicky závažnej činnosti u zamestnancov.

Počas výkonu kontrol bolo spolu odobraných a **laboratórne - na mikrobiológiu vyšetrených 43 vzoriek** hotových pokrmov, pričom všetky vyhoveli požiadavkám platných právnych predpisov.

Za zistené nedostatky bolo pri kontrolách uložených na mieste spolu **21 blokových pokút** v celkovej sume **2 582 eur** (najviac a v najvyššej sume v Bratislavskom kraji).

Tabuľka č. 1

Počet vykonaných kontrol / počet skontrolovaných zariadení	Počet zariadení so zistenými nedostatkami	Počet uložených blokových pokút / suma	Počet odobraných a laboratórne vyšetř. vzoriek / počet nevyhovujúcich

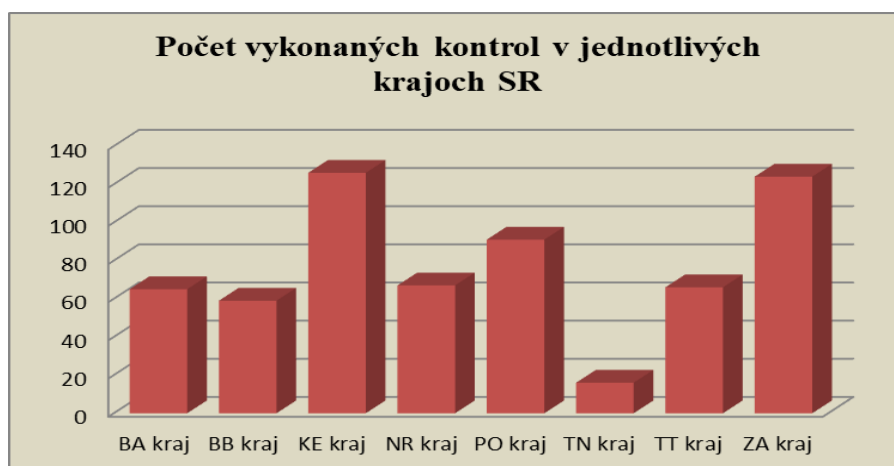
			vzoriek
614 / 382	41	21 / 2 582 eur	43 / 0

Na záver môžeme skonštatovať, že pri uvedenej mimoriadnej kontrole neboli zistené závažné hygienické nedostatky. Vyhovujúca úroveň hygieny a technické zabezpečenie je výsledkom každoročne sa opakujúcich kontrol, ako aj spolupráce s organizátormi predmetných hromadných akcií – vianočných trhov, ktorí sú zo strany orgánov verejného zdravotníctva opakovane upozorňovaní na požiadavky vyplývajúce z predpisov pri organizovaní hromadných podujatí.

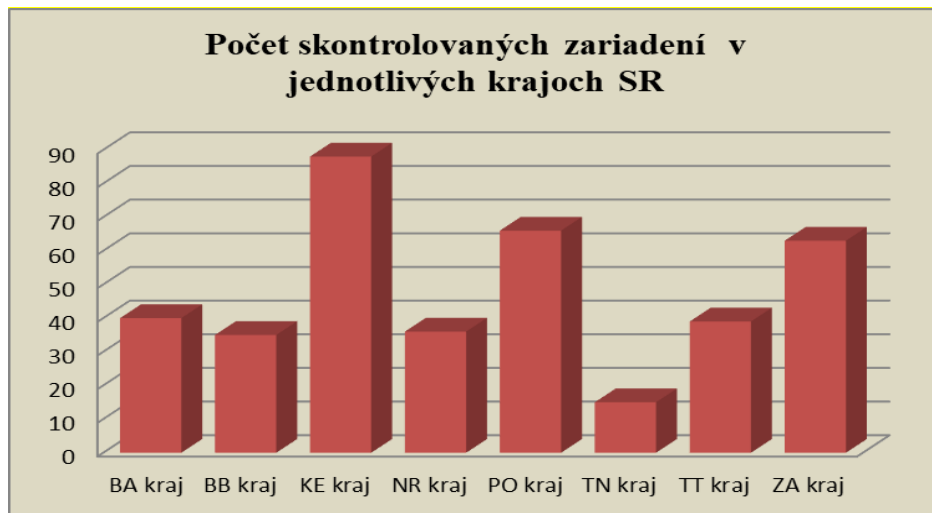
V kontrolách sa bude aj naďalej pokračovať počas celého trvania vianočných trhov v jednotlivých mestách Slovenskej republiky.

Výsledky mimoriadnej kontroly podľa krajov Slovenskej republiky

- a) počet vykonaných kontrol zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín: 614
(Bratislavský kraj – 65, Banskobystrický kraj – 59, Košický kraj – 126, Nitriansky kraj – 67, Prešovský kraj – 91, Trenčiansky kraj – 16, Trnavský kraj – 66, Žilinský kraj – 124)

- b) počet skontrolovaných zariadení stánkového a ambulatného predaja potravín: 382
(Bratislavský kraj – 40, Banskobystrický kraj – 35, Košický kraj – 88, Nitriansky kraj – 36, Prešovský kraj – 66, Trenčiansky kraj – 15, Trnavský kraj – 39, Žilinský kraj – 63)

- c) počet zariadení so zistenými nedostatkami: 41
 (Bratislavský kraj – 15, Banskobystrický kraj – 0, Košický kraj – 1, Nitriansky kraj – 10, Prešovský kraj – 5, Trenčiansky kraj – 4, Trnavský kraj – 2, Žilinský kraj – 4)

